

Goedkeuring van het op 2 december 1946 te Washington tot stand gekomen Verdrag tot regeling van de Walvisvangst, met Reglement, zoals gewijzigd bij een op 19 november 1956 te Washington gesloten Protocol

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Bij brief van 17 januari 1963 deelde de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de tweede ondergetekende mede, dat dertig leden der Kamer overeenkomstig artikel 61, lid 3, van de Grondwet de wens te kennen hadden gegeven, dat het op 2 december 1946 te Washington tot stand gekomen Verdrag tot regeling van de Walvisvangst, met Reglement, zoals gewijzigd bij een op 19 november 1956 te Washington gesloten Protocol (overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal bij brieven van 10 januari 1963 (bijlagen *Handelingen I* 1962—1963, nr. 49; bijlagen *Handelingen II* 1962—1963 — 7021, nr. 1)), aan de uitdrukkelijke goedkeuring der Staten-Generaal zou worden onderworpen. Gevolg gevend aan deze wens, hebben de ondergetekenden aan Hare Majesteit de Koningin in overweging gegeven, het onderhavige ontwerp van wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

Zoals de ondergetekenden reeds in de toelichtende nota, welke bij laatsbedoelde brieven was gevoegd, in herinnering brachten, heeft het Koninkrijk der Nederlanden op 31 december 1958 het op 2 december 1946 te Washington ondertekende Verdrag tot regeling van de Walvisvangst, met Reglement, opgezegd. Deze opzegging werd bij de wet van 28 september 1960 (*Stb.* 409) goedgekeurd.

Aanleiding tot de opzegging vormde de omstandigheid, dat tussen de vijf Staten, die de walvisvangst in de Zuidelijke IJszee beoefenen — te weten de Sowjet-Unie, het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen, Japan en het Koninkrijk der Nederlanden —, geen overeenstemming kon worden bereikt over de, voor een rationele exploitatie van de walvisvloeden onontbeerlijke, verdeling van het totale aantal eenheden, dat ingevolge het bij het verdrag behorend reglement jaarlijks in bedoeld gebied mag worden gevangen. Hiertoe was in 1958 te Londen een conferentie bijeengeroepen van genoemde vijf Staten. Tijdens de conferentie werd overeengekomen, dat van de jaarlijks toegestane vangst 20 pct. zou worden toegewezen aan de Sowjet-Unie, terwijl de overige 80 pct. in quota verdeeld zouden worden over de andere vier landen. Over laatsbedoelde verdeling kon echter geen overeenstemming worden bereikt (zie bijlagen *Handelingen II*, 1959 — 5506). Het Koninkrijk der Nederlanden trad toen, in navolging van Noorwegen, uit het verdrag (*Trb.* 1959, 156).

In de daarop volgende jaren hebben herhaaldelijk onderhandelingen plaatsgevonden, welke medio april 1962 tot overeenstemming leidden over de ontwerpen van de twee Quoteringsovereenkomsten welke onlangs door de Staten-Generaal werden goedgekeurd (zie bijlagen *Handelingen I* 1962—1963, nr. 49; bijlagen *Handelingen II* 1962—1963 — 7021, nr. 1).

Een van de betrokken Staten stelde echter als voorwaarde voor de daadwerkelijke ondertekening, dat het Koninkrijk eerst weder tot het walvisverdrag zou toetreden.

De Regering heeft op grond van de volgende overwegingen gemeend zonder verwijl, dat wil zeggen zonder dat voorafgaande goedkeuring van de Staten-Generaal was verkregen, aan deze voorwaarde te moeten voldoen.

In de eerste plaats had de Regering naar aanleiding van bij haar ondernomen stappen bij herhaling verklaard, dat het Koninkrijk weder tot het verdrag zou toetreden, zodra volledige overeenstemming over vorm en inhoud van de Quoteringsovereenkomsten zou zijn bereikt en de Nederlandse Regering er redelijkerwijze op zou mogen vertrouwen, dat deze overeenkomsten op korte termijn zouden worden ondertekend. Toen dan ook aan deze voorwaarde was voldaan, kon de Regering de daadwerkelijke toetreding bezwaarlijk tot een later tijdstip uitstellen.

In de tweede plaats zou Noorwegen — welke Staat op 23 september 1960 onder een drietal voorwaarden wederom partij was geworden (*Trb.* 1962, 93) — op 30 juni 1962 opnieuw uit het verdrag treden, wanneer niet vóórdien een quoterings van de walvisvangst in het betrokken gebied zou zijn tot stand gekomen. Deze uittreding kon de Nederlandse Regering voorkomen, indien zij tijdig de enige belemmering, welke blijkens het vorenstaande nog aan de ondertekening van de Quoteringsovereenkomsten in de weg stond, zou opheffen door weder tot het verdrag toe te treden.

Ten slotte gaf de Nederlandse onderneming op het gebied van de walvisvaart te kennen, dat ook haar belangen de onverwijld totstandkoming van een quoterings vorderden.

Gelet op het vorenstaande en gezien in het bijzonder de consequenties, welke een uitstel aan Nederlandse zijde voor de internationale samenwerking niet alleen op het gebied van de walvisvangst doch ook op het gebied van de zeevisserij had kunnen hebben, menen de ondergetekenden dat zich hier een buitengewoon geval van dwingende aard voordeed, waarin het belang van het Koninkrijk er zich bepaaldelijk tegen verzette dat, voorafgaande aan de toetreding, het verdrag aan parlementaire goedkeuring zou worden onderworpen.

Ten einde te vermijden dat de met grote moeite verkregen medewerking van de eerdergenoemde Staat, die aanvankelijk zelfs niet over een quoterings wilde onderhandelen zolang het Koninkrijk niet weder tot het verdrag zou zijn toegetreden, weder verloren zou gaan, is bij de toetreding het in artikel 62, derde lid, van de Grondwet bedoelde voorbehoud achterwege gelaten.

De Minister van Landbouw en Visserij,
V. G. M. MARIJNEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.